Министерство образования и науки Республики Татарстан
Муниципальное бюджетное учреждение дополнительного образования
«Дворец творчества детей и молодежи имени И.Х. Садыкова»
Нижнекамского муниципального района
Республики Татарстан

ПРИНЯТА
на заседании педагогического совета
МБУ ДО «ДТДиМ
им. И.Х. Садыкова» НМР РТ
Протокол № 4
от «23» апреля 2021 г.

УТВЕРЖДАЮ
Директор МБУ ДО «ДТДиМ
им. И.Х. Садыкова» НМР РТ
_____Р.Н. Салихзянов
Приказ № 96
от «23» апреля 2021 г.

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ОБЩЕРАЗВИВАЮЩАЯ ПРОГРАММА «ЛИТЕРАТУРНО-ДРАМАТИЧЕСКИЙ»

Направленность: художественная
Возраст учащихся: 10-18 лет
Срок реализации: 4 года (792 часов)

Составитель:
Нуруллина Расима Фарутдиновна,
педагог дополнительного образования

Нижнекамск, 2021 год

Укыту программасының информацион картасы

1	**Белем бирү оешмасы**	Өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесенең “И.Х. Садыйков исемендәге Балалар һәм яшьләр иҗаты сарае”
2	**Программаның тулы исеме**	Әдәби - драматик
3	**Программаның юнәлеше**	Сәнгати
4	**Программаны төзүчеләр турында мәгълүмат**	
4.1	Ф.И.О.	Нуруллина Р.Ф., югары категорияле өстәмә белем бирү педагогы
5	**Программа турында мәгълүмат:**	
5.1	гамәлгә ашыру вакыты	4 ел
5.2	укучыларның яше	10-18 яшькә кадәр
5.3	программага характеристика: - программаның тибы - программаның төре - программаны проектлау принциплары - укыту процессын оештыру эчтәлеге формасы	Үстерелешле өстәмә гомуми белем бирү программасы модификацияле дәрес
5.4	программаның максаты	укучыларны татар әдәбияты нигезләре, җыр – музыка сәнгате, халык авыз иҗаты әсәрләре белән таныштыру, сәнгать әсәрләре аша – тормышка, дөньяга карашларын формалаштыру.
6.	**Белем бирү программасының формалары һәм алымнары**	Балалар берләшмәсе. проблемалы-эзләү ысуллары, мөстәкыйль һәм гамәли эшләр, төрле дәрәҗәдәге бәйгеләр
7.	**Нәтиҗәлелекне мониторинглау формалары**	тестлар, биремнәр, кичәләр, бәйгеләр, реферат яклау
8.	**Программаның нәтиҗәлелеген тормышка ашыру**	
9.	**Программаны раслау һәм соңгы үзгәртү датасы**	23.04.2021
10.	**Рецензентлар**	Зиновьева Ф.М. – бүлек мөдире

Эчтәлек

1. Аңлатма …….....4-8
2. Укыту планы
1нче ел…….....8-9
2нче ел.....11-12
3нче ел.....13-14
4нче ел.....15-16
3. Программаның эчтәлеге
1нче ел…….....9-11
2нче ел.....12-13
3нче ел.....14-15
4нче ел.....16-17
4. Программаның методик һәм материаль-техник яктан тәэмин ителеше
.....17-22
5. Кулланма әсбаплар.....22-23
6. Кушымта.....23-48

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

“Әдәби - драматик» программа сәнгать юнәлешендәге программа.

Матур әдәбият - сәнгатьнең бер төре. Ул безне гомер буе озата, яшәргә һәм кеше булырга өйрәтә. Бала теле ачылганнан алып сөйләшә башлый. Ләкин ничек сөйләшә, сөйләме аның фикерен, уй-хыялларын башкаларга җиткерә аламы?

Туган тел – Ватан, туган җир, ата-ана сүзләре белән бер үк дәрәҗәдә торган бөек, изге сүз. Телдә халыкның Милли психолгиясе, характеры, фикерләү һәм ижат үзәнчәлекләре ачыла, тарихы һәм мәдәниятен чагылыш таба. Туган телне яхшы белү, саклау һәм үстерү халыкның рухи хәзинәләрең, мәдәнияте, тарихын, авыз ижатын киләчәк буыннар өчен саклап калу дигән сүз.

Бала теле ачылганнан алып сөйләшә башлый. Ләкин ничек сөйләшә, сөйләме аның фикерен, уй-хыялларын башкаларга җиткерә аламы? Аның рухи дөньясы көче-сәләте һәм матулыгы сөйләмендә, язуында күренәме? Бу изге төшенгәләрне үстерү, баету өчен нәрсә эшләргә?

Әдәби – драматик берләшмәнең төп функциясе шушы сорауларга җавап эзләүдән гыйбарәт булган ижади процесс

Программа төп норматив документлар нигезендә төзелде:

- Программа “Россия Федерациясендә мәгариф турында 29.12.2012ел, №273 – ФЗ Федераль законның 12 статьясы, РФ дә балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясе (РФ Хөкүмәтенең 2014 елның сентябрендәге 1726 – р номерлы күрсәтмәсе) нигезендә эшләнде;
- Россия мәгариф һәм фән министрлыгының балаларга тәрбия һәм социаль яшләр ярдәм күрсәтү буенча яшләр сәясәте Департаменты хатына кушымта - “Балаларга өстәмә белем бирү программаларына үрнәк таләпләр”12.2006ел, №06-1844;
- “Рекомендацияләр җибәрү турында” РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 18.11.2015ел, №09-3242 хаты (“Гомуми үсештәге өстәмә программаларны проектлау буенча методик рекомендацияләр”;
- «Дәрестән тыш эшчәнлек һәм өстәмә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру турында” 14.12.2015ел, №09-3564 РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының Хаты белән (“дәрестән ты эшчәнлекне оештыру һәм өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыру буенча методик рекомендацияләр”);•
- Россия Федерациясенең мәгариф һәм фән Министрлыгының «Өстәмә гомумбелем бирү программаларын оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау » турындагы 2018 ел 9 ноябрендагы 196 нчы номерлы боерыгы;
- Санитар-¬эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормалар. СанПиН 2.4.4.3172-14 (Россия Юстиция миниистрлыгында 20 август 2014 ел N 33660 теркәлгән);
- “Рекомендацияләр җибәрү турында” Россия мәгариф һәм фән Министрлыгының 18.11.2015ел №3242 хаты “Гомуми үсештәге өстәмә программаларны проектлау буенча методик рекомендацияләр”;

- Заманча өстәмә белем бирү (гомуми үсеш алган) программаларын проектлау буенча Методик тәкүдимнәр/ Сост. Идрисов Р.А., Владимирова Ю.Ю., Ярмакаева С.А. – Казан:ДБО “РЦВР”, 2017;
- Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районы “И.Х.Садыйков исемендәге Балалар һәм яшләр иҗаты сарае” уставы.

Программаның актуальлеге.

Баланың аз укуы. Бүгенге заман баласы күбрәк үз вакытын телевизор алдында, интернет челтәрендә, планшет тотып үткәрергә ярата. Ә бу исә үз чиратында танып – белү активлыгын сүндерә, алга таба омтылу эшчәнлеген куып чыгара.

Бала үз иптәшләре белән аз аралаша. Укучыларның күзгә – күз аралашуының бик түбән дәрәҗәдә булуы. Алар буш вакытлары булды исә, кулларына кәрәзле телефон алып, бөтен игътибарын шунда юнәлтә, шулай ук смс, интернетта утыру һәм язу, аралашуны ныкиметә.

Башка программалардан үзгәлеге.

Өстәмә белем бирү программасы буларак, ул мәктәп программасын җиңел үзләштерүче балалар өчен дә, программаны авыр үзләштерүчеләр өчен дә исәпләнгән. Программаның өстенлеге шунда – ул рус телле балаларга татар әдәби телен, сүз сәнгате серләрен өйрәтү аспектларын да күзаллый.

Программаны тормышка ашырганда мәгълумати һәм компьютер технологияләре, шулай ук дистанцион укыту формалары актав куланыла. Алынган белемнәрне ныгыту, гамәли күнекмәләрне камилләштерү өчен сайтлар белән дистанцион хезмәттәшлек алып барыла:

1. https//tatarica.org/ru/razdely/nauka/nauchnye-obshestya/obshestvo-izucheniya-tatarctana;
2. Образовательная платформа «ZOOM»;
3. tatarmultfilm.ru;
4. kinodeti.tv;
5. m.vk.com/teatralts;
6. ***posleurokov.ru***

ПРОГРАММАНЫҢ МАКСАТЫ

Укучыларны татар әдәбияты нигезләре, җыр – музыка сәнгате, халык авыз иҗаты әсәрләре белән таныштыру, сәнгать әсәрләре аша – тормышка, дөньяга карашларын формалаштыру.

БУРЫЧЛАРЫ

Белем бирү бурычы: сөйләм культурасын үстерү, әдәби тел нормаларын белергә, сузык һәм тартык авазларның артикуляция үзенчәлекләрен аерырга, дикция өстендә һәрдаим эшләргә өйрәтү;

Үстерү бурычы: театр сәнгатен тирәннән күзаллауны үстерү, ораторлык сәнгате турында гомуми белешмә бирү, күз һәм акыл хәтерен яхшырту.

Тәрбия бирү бурычы: балаларда рухи хәзинәбезгә ихтирам уяту, шәфкатьлелек, инсафлылык элементлары тәрбияләү, балаларда дуслык, татулык,

бер-берсен хөрмәт итү хисләрен тәрбияләү, коллективта психологик-эмоциональ халәтне дөрес табарга өйрәтү.

Программаны тормышка ашыруда катнашучы балаларның яше:

Программа 1- 11сыйныфта укучы 7-18 яшьтәге балалар өчен тәкъдим ителә. Әдәби - драматик берләшмәгә теләк белән килгән кызлар һәм малайлар алына.

Программның күләме 792 *сәгать.* Программа 4 ел укытылуга язылган. Берләшмәдә укыту даими составта, төркемләп алып барыла. Беренче ел укыту сәгате – 144 сәгать, икенче, өченче, дүртенче ел укыту - 216 сәгать тәшкил итә.

Дәресне оештыру формалары.

Прграммада укыту формасы буенча эш фронталь, индивидуаль, парлап-парлап, звенолап һәм группалап оештырылырга мөмкин, ләкин ул ничек оештырылса да, коллектив эчендә шәхесара мөнәсәбәтләр тәрбияләүгә ярдәм итәрлек булырга тиеш.

Фронталь формада укыту материалны бөтен коллективка бирү юлы булса, звенолап һәм төркем белән эшләү юлында укучыларга сәләтләрен ачарга, бер-берсенең ярдәмен тоярга һәр конкрет этапта мөмкинлекләр туа.

Укучыларның укыту һәм тәрбия ихтияҗларын үзенчәлекле итү өчен төркемнәр һәм төркемчекләр белән эшләү тәкъдим ителә (баланың яше һәм берләшмәдә эшләү тәҗрибәсе күздә тотыла). Индивидуаль форма укучының мөстәкыйль рәвештә шөгыльләнүен искәртә. Монда педагог ярдәме белән баланың эшчәнлеге арта, ул мөстәкыль эшләргә өйрәнә. Дәресләрнең эчтәлеге дифференциаль яктан балалар һәм яшүсмерләрнең яшен исәптә тотып билгеләнә. Аларда балаларның индивидуаль ижади үсеше өчен барлык шартлар чагыла. Теоретик һәм практик дәресләр, күрсәтмә материаллар (этголингвистик материаллар, таблицалар, схемалар, альбомнар, карточкалар, видеосюжетлар, презентацияләр)

- типовой дәресләр (үз эченә теоретик нигез белән танышу һәм теоретик нигезне ныгыту өчен кирәк булган күнегү һәм уеннарны ала);
- ижади дәресләр (презентацияләр, хикәяләр, проектлар төзү, видео язмалар булдыру һ.б.);
- практик дәресләр ;
- видеоматериаллар карау;
- сюжетлы-уенлы һәм бәйге программалары;
- спектакльләр куелышлары.

Программаны үзләштерү вакыты

Программа дүрт ел укытылуга язылган. Берләшмәдә укыту даими составта, төркемләп алып барыла. Беренче ел укытылучы балалар саны – 15, икенче, өченче, дүртенче ел укытылучылар саны – 10.

Дәрес режимы

Программа буенча башлангыч сыйныф укучылары шөгыльләнә ала. Беренче ел укытылучы балалар атнага 2 көн 2шәр сәгать, икенче, өченче, дүртенче ел укытылучы балалар атнага 2 көн 3әр сәгать белем алалар. Укыту укучылар сәламәтлегенә зыян килми торган җылы, якты һәм уңайлы бүлмәләрдә алып барыла. Берләшмәдә укыту даими составта, төркемләп алып барыла. Беренче ел укытылучы

балалар саны – 15, икенче ел укытылучылар саны - 12, өченче, дүртенче ел укытылучылар саны – 10.

Программа үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр

Предмед күрсәткечләре.

Беренче ел укыту азагында укучы
белергә тиеш:
-сәхнә теле нормаларын аңлау;
-авазлар артикуляциясенең үзенчәлекләрен тоя белү,
-сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен ныклап үзләштерү;
Икенче ел укыту азагында укучы
белергә тиеш:
-бирелгән роль өстендә эшләү;
-төрле характердагы геройларның күңел халәтләрен күрсәтү;
- әсәрдәге конфликтны, төрле фактларны аңлата һәм дөреслекне исбатлый белү;

Өченче укыту ахырында укучы
белергә тиеш:
-сәхнә әсәрләренә лингвистик анализ ясый белү;
-үз тәкъдимнәрен һәм идеяләрен бирү ;
-бирелгән роль өстендә эшләүнең нечкәлекләрен белү, камилеккә ирешүдә ихтыяр көчен күрсәтү;
-татар театрының үзенчәлекләрен, режиссерлар эшчәнлеге нидән гыйбарәт икәнен тирәннән аңлау;
-сөйләм теле белән язма тел арасында булган аермалыкларны тоемлау;
- диалог, монолог төзүнең үзенчәлекләрен аеру;
4 нче ел укуыту ахырында укучы
белергә тиеш:
-публицистик стильдә үз фикерләрен матурлап яза алу;
-төрле өлкәләрдә, төбәкләрдә яшәүче милләттәшләребезнең гореф – гадәтләрен, аларның авыз иҗаты үрнәкләрен белү;
күнекмәләр:
-өйрәнелә торган сәхнә әсәрләрен тулысы белән анализлау;
- сәхнәдә үзеңне иркен тоту, тамашачы каршында дулкынламый чыгыш ясау;
-фәнни - гамәли конференцияләрдә чыгышлар ясау күнекмәләрен тулысынча үзләштерү;
Шәхси һәм предметара дәрәҗәдә:
- куелган проблемаланы табу һәм чишә белү;
-активлык күрсәтү,
-үз тәкъдимнәрен һәм идеяләрен бирү,
-куелган максатка ирешүдә ихтыяр көчен күрсәтү,
- төркемдә эшләү күнекмәләренә ия булу;
- сәламәтлекнең көчен һәм бәясен аңлау;
-өстәмә материаллар, төрле чыганаклар белән эшләү;
- уңышка ирешү юлларын кузаллау;
-эш нәтиҗәләрен күрсәтә белү;

-фикерләү сәләтләрен үстерү,
алынган белем – мәгълүматларны камилләштерү, киңәйтү, бер системага салу, башка фәннәрдә дә куллана белү;
- хезмәттәшлек итүнең серләрен белү, коммуникатив күнекмәләргә ирешү;
- тормышта үзеңнең тоткан урыныңны билгеләү, актив позициягә омтылу.

Программаны үзләштерү коммуникатив һәм гуманлылык кебек асыл сыйфатларга ия булган, халкыбыз традицияләрен хөрмәт итүче, дөньяны камил итеп танып белергә омтылучан, мәдәниятыбызны баетырга сәләтле, һәрдаим үз өстендә эшләүче максатчан, актив иҗади шәхес формалаштыра.

Программаны тормышка ашыруны тәэмин итүче нәтиҗә формалары

Укыту процессы түбәндәге тикшерү ысулларын күздә тота:

а) кереш - әңгәмә, сораштыру, тестлар эшләү (уку елы башында үткәрелә, үткән темалар буенча белем һәм күнекмәләрне ныгыту өчен);

б) агымдагы – практик эш, биремнәр, төрле кичәләрдә катнашу, район, республика күләмендәге бәйгеләрдә, фестивальләрдә, конкурсларда чыгыш ясау;

в) арадаш тикшерү – тестлар эшләү (программадагы билгеле бер бүлекне узганнан соң);

д) йомгаклау (уку-укыту программасын бетергәннән соң) – йомгаклау чыгышы.

Йомгаклау аттестациясен уңышлы үткән чыгарылыш укучыларына "Әдәби-драматик" өстәмә гомуми белем бирү программасын үзләштерү турында таныклык бирелә.

1 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Барлык сәгать	Теория	Практика	Аттестация формалары
1.	Кереш өлеш	*2*	*2*	-	Әңгәмә, сораштыру
2.	Телләр белгән – илләр гизгән. Сүзләр дөньясында. Тел бизәкләре - фразеологизмнар	10	5	5	Аралашу
3.	Тарихларда җуелмас сукмак (халкыбызның олуг галимнәре Г. Ибраһимов)	8	5	3	
4.	18 гасырдагы татар мәдрәсәләре (Мәгариф тарихыннан). Бабаларыбыз эзеннән(шәҗәрәләр).	8	4	4	Тест
5.	Болгарым – горурлыгым. Идел буе татарлары	8	4	4	Мини - тест
6.	Шигърият - гөлбакча	20	5	15	Иҗади бәйге
7.	Иҗади күнегүләр. Тәрҗемә эше белән шөгыльлләнү	16	-	16	Мини - тест

8.	19 Гасыр әдәбияты. XX йөз башы әдәбияты Г. Тукай иҗаты	14	5	9	Үзлектән эш
9.	Халкыбызның жыр, музыка сәнгате. Опера, театр сәнгате	38	16	22	Иҗади эш
10.	Татар балалар фольклоры. Татар халык авыз иҗаты	18	5	13	Тест
12	Йомгаклау	2	2		иҗади эш
	Барлык сәгать:	144	67	77	

1 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема. Түгәрәкнең планы, максаты белән танышу. Хезмәт иминлеге кагыйдәләрен өйрәнү. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Миниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г.

2 тема. Телләр белгән – илләр гизгән. Сүзләр дөньясында. Тел бизәкләре – фразеологизмнар.

Максат. Сүзләрнең туры һәм күчерелмә мәгънәләрен, сүзлекләр белә аңлау, сүзлекләр белән эшләү күнекмәләрен ныгыту.

Җиһазлау. “Идел”, “Казан”, “Мирас”, “Гасырлар авазы” журналары,аңлатмалы, , фразеологик этимологик, тәрҗемәи сүзлекләр, энциклопедияләр, альбомнар, аудио – видеокассеталар, ноутбук, интерактив такта, видеомагнитофон.

Татар милләтенең күренекле шәхесләре (папкалардагы материаллар).

3 тема. Тарихларда җуелмас сукмак (халкыбызның олуг галимнәре Г. Ибраһимов).

Максат. Олуг галим Г. Ибраһимов иҗаты һәм тормыш юлы белән якыннан танышу, язучы итаты буенча презентация ясау.

Җиһазлау. Татар әдәбияты тарихы 1 – 5 том. – Казан, 1999. – 2003., Мирас”, “Казан”, «Мәгариф» журналлары, альбомнар, аудио – видеокассеталар, автор җыентыклары.

4 тема. 18 гасырдагы татар мәдрәсәләре (Мәгариф тарихыннан). Бабаларыбыз эзеннән (шәҗәрәләр).

Максат.Татар мәдрәсәләре «Иж – Буби», «Мөхәммәдия” эшчәнлеге белән, алардан укып чыккан күренкле шәхесләр белән танышу (Мәгариф тарихыннан). Шәҗәрәләр турында төрле материалларны өйрәнү.

Җиһазлау. “Гасырлар авазы”, “ Мәгариф”, “Мирас” журналлары №5, 6. 7 – 2000ел.Татар әдәбияты тарихы 1 – 5 том. – Казан, 1999. – 2003. , альбомнар, аудио – видеокассеталар, мәкаләләр, ноутбук, интерактив такта, видеомагнитофон. Юл йөрү кагыйдәләре.

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева,

С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г.

5 тема. Болгарым – горурлыгым. Идел буе татарлары тормышы, көнкүреше һәм бәйрәмнәре.

Максат. Болгар ханлыгы чоры,Биләр – Киев багланышлары материалларын өйрәнү, Идел буе татарлары томыш – көнкүрешенә кагылышлы кызыклы мәгълүматлар белән танышу. Сөмбелә. Нәүрүз, Сабантуй һ.б. бәйрәмнәр.

Җиһазлау. "Гасырлар авазы", "Мирас", "Казан", «Мәгариф» журналлары, темага кагылышлы альбомнар, аудио – видеокассеталар, мәкаләләр, ноутбук, интерактив такта, видеомагнитофон.

6 тема. Шигърият – гөлбакча.

*Максат.*Татар шигъриятенең үзенчәлекләре. Шигырь төзелеше. Ритмик яңгыраш. Озын, кыска үлчәмдәге шигырьләр.

Җиһазлау. «Мирас", "Казан", «Мәгариф» журналлары, альбомнар, аудио – видеокассеталар, шагыйрьлрнең җыентыклары, ноутбук, интерактив такта, видеомагнитофон.

7 тема. Иҗади күнегүләр. Тәрҗемә эше белән шөгыльлләнү.

Максат. Лирик шигырьләрне прозага әйләндерү.

Эпитет, гипербола, метонимия, метафора, сынландыру кебек сурәтләү чараларыннаң әһәмиятен ассоциатив формаларда әдәби әсәрләрдә кулланышын аңлау һәм кулланырга өйрәтү.

Җиһазлау. рус телендәге җыр, хикәя, шигырь, әкият һәм очеркларны стилистик яктан дөрес итеп татар теленә тәрҗемә иткән үрнәкләр. Сүзлекләр, энцилопедияләр, тематик календарьлар, журналлар, ноутбук, интерактив такта, видеомагнитофон.

8 тема. XIX гасыр әдәбияты. XX йөз башы әдәбияты.

Җиһазлау. Бу чорда яшәп иҗат иткән язучылар турында, аларның эшчәнлегенә кагылышлы мәкаләләр, альбомнар, аудио – видеокассеталар. «Моңлы саз чыңнары» җыентыгы, Г. Тукайның шигырьләр китабы, папкага кулланган мәкальләр, рәсемнәр, Казан, «Мирас», «Гасырлар авызы» журналлары, Г. Тукай портреты «Су анасы», «Шүрәле» балетыннан төсле иллюстацияләр магнитафон, кассеталар«Тукай в контексте мировой литературы» статья из журнала «Татарстан». «Тукай – солнце татарской поэзии» - стенд.

9 тема. Халкыбызның жыр, музыка сәнгате. Театр сәнгате.

Максат. Халкыбызның жыр, музыка сәнгате. Театр сәнгате белән тирәннән танышу.

Җиһазлау. «В мире татарской музыки», Татар халык җырлары" китабы, аудио һәм видеокассеталар, «Казан», «Музыкальная жизнь», «Музыка и время» журналлары, фотографияләр, рәсемнәр, «Композиторы Татарстана» папкасы, Г.Камал исемендәге татар дәүләт академия театры, К. Тинчурин театры, Әлмәт театры, Балалар театры "Әкият"альбомнары, ноутбук, интерактив такта, видеомагнитофон, "Җәлил" операсы

10 тема. Татар балалар фольклоры.

*Максат.*Багу поэзиясе, Күңел ачу фольклоры, Уен фольклоры. Сынамышлар, Әйтешләр. Алдавычлар. Эндәшләр. Юаткычлар. Мавыктыргычлар белән танышу, аларны өйрәнү.

Җиһазлау. «Татар балалар фольклоры», Татар энциклопедиясе, карточкалар, папкаларга тупланган материаллар, фотографияләр, рәсемнәр «Салават күпере», «Сабыйга», «Ялкын», «Сабантуй» газета һәм журналлары, ноутбук, интерактив такта, видеомагнитофон.

11 тема: йомгаклау дәресе.

Максат: түгәрәк эшчәнлегенең еллык эшенә нәтиҗә ясау.

Еллык эшебезгә нәтиҗә ясау. Нинди уңышларга иреште к. Фикерләр алышу. Алдагы уку елына планнар. Юл йөрү кагыйдәләрен кабатлау.

2 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Барлык сәгать	Теория	Практика	Аттестация формалары
1.	Кереш дәрес. Куркынычсызлык кагыйдәләре бәләнтанышу	3	3	-	тест
2.	Татар милләтенең үзенчәлекләре	3	2	1	аралашу
3.	Балалар фольклоры	15	5	10	Мини - тест
4.	Иҗади күнегүләр Тәрҗемә эше белән шөгыльләнү	36	2	38	Үзлектән эш
5.	К. Насыйриның педагогик эшчәнлеге	6	4	-	Карточкалар белән эш
6.	Тукай һәм музыка	18	4	10	Иҗади бәйге
7.	Чит өлкәләрдә һәм чит илләрдә яшәүче татар зыялылары , галимнәре	12	10	4	әңгәмә
8.	Татар халык авыз иҗаты	48	6	42	тест
9.	Идел буенда яшәүче халыкларның теле һәм мәдәнияты (башкортлар, чуашлар, марилар, удмуртлар)	36	10	24	Карточкалар белән эш
10.	Халкыбызның җыр – музыка сәнгате	36	10	26	Иҗади эш, тест сораулары
11.	Йомгаклау	2	2		иҗади эш

	Барлык сәгать:	216	58	158	

2 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема. Түгәрәкнең планы, максаты белән танышу.Хезмәт иминлеге кагыйдәләрен өйрәнү. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Миниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г

2 тема. Татар милләтенең үзенчәлекләре (билгеләре, Милли сыйфатлары милли үзаң.

Җиһазлау. Абдуллин «Милләт язмышы» уйланулар китабы

Казан, мирас, Гасырлар авазы журналары

Татар милләтенең күренекле шәхесләре (папкаларындагы материаллар)

3 тема. Балалар фольклоры Тизәйткечләр, шаярулар,

Максат. Сөрән салу уеннары, табышмаклар, Ш. Галиев иҗаты белән танышу. Түгәрәккә йөрүче балаларның тизәйткечләрдән рифмадаш сүзләр табып үз шигырьләрен иҗат итүгә юнәлеш бирү, ритмик яңгыраш өстендә эшләү.

Җиһазлау “Балалар фольклоры “китабы, газеталардан материаллар журналлар

4 тема. Иҗади күңегүләр. Лирик шигырьләрне прозага чәчмә формага әйләндерү, оригинал белән чагыштырып чыгаруга өйрәнү.

*Максат.*Эпитет, гипербола, метонимия, метафора, сыйнландыру кебек сурәтләү чараларыннаң әһәмиятен ассоциатив формаларда әдәби әсәрләрдә кулланышын аңлау һәм кулланырга өйрәтү.

Җиһазлау. Ш. Галиев, Р. Миңнулин, Р. Вәлиева, И.Юзиевның шигырь җыентыклары.

5 тема. К. Насыйри китапларыннан үрнәкләр. Аның педагогик эшчәнлеге.

Максат. К. Насыйриның педагогик эшчәнлеге белән якыннан танышу.

*Җиһазлау.*Татар әдәбияты тарихы, К.Насыйри портреты, аның турында мәкаләләр.

6 тема. Тукай һәм музыка.

Максат. Бөек шагыйрьнең музыкага салынган әсәрләре «Шүрәле» балетыннан өзекләр тынлау. «Тукай аһәңнәре» китабындагы җырларга анализ. “Өзелгән өмид” мәкаләсенә лингвистик анализ, “Тәфтиләү” көе. .З.Хәбибуллин “Тукай” симфоник поэмасы

7 тема. Чит өлкәләрдә һәм чит илләрдә яшәүче зыялыларыбыз һәм галимнәребез.

Максат. (Америкада, Финляндиядә, Төркиядә, Япониядә һәм башка илләрдәге милләттәшләребезнең тормышы, эшчәнлеге) Күренекле Акчуриннар. Фән күгендәге йолдыз - Р.Сәгъдиев Беренче татар балерины Рудольф Нуриевларның тормышы, эшчәнлеге белән танышу.

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Миниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г

Җиһазлау. “Сөембикә”, “Мирас”, “Казан утлары”, “Мәгърифәт нуры” журналлары, газеталардан мәкаләләр, видеокассеталар

8 тема. Татар халык авыз иҗаты.

Максат. Мөнәҗәтләр, бәетләр, әкиятләр,мәкаль һәм әйтемнәр, риваятьләрне өйрәнү.

Җиһазлау. Татар халык әкиятләре 1 – 5 томнар, альбомнар, аудиокассеталар

9 тема. Идел буенда яшәүче халыларның теле һәм мәдәнияты.

Максат. Тугандаш (башкорт, чуаш, мари, удмуртлар) халыкларның мәкаль – әйтемнәре. Башкорт, чуваш, удмурт, мари халык әкиятләре. Удмурт шагыйре Михаил Петров, чуваш шагыйре Яков Ухсай, башкорт шагыйре Мостай Кәрим иҗатларын өйрәнү. Түбән Кама шәһәренең Дуслык йорты эшчәнлеге белән танышу.

Җиһазлау. “Удмуртское народное творчество”, “Чувашское декоративное искусство”, “Башкирское народно – музыкальное творчество”, “Түбән Кама” альбомнары, китаплар, карточкалар, видеопрезентация, ноутбук, видемагнитофон, интерактив такта, Михаил Петров, Яков Ухсай, Мостай Кәрим шигырь җыентыклары

10 тема. Халкыбызның җыр сәнгате, музыкаль җәүһәрләр.

Максат. Тормыш – көнкүреш җырлары. Лирик җырлары, такмаклар, такмазалар, уен җырлары, романсларны өйрәнү. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә. *Күрсәтмә материал.* Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г

Җиһазлау. Татарское музыкальное творчество, Татар халык җырлары, Сак белән Сок бәете, «Сез яраткан җырлар» китаплары, видео, аудиозаписьләр.

11 тема: йомгаклау дәресе.

Максат: түгәрәк эшчәнлегенең еллык эшенә нәтиҗә ясау.

Еллык эшебезгә нәтиҗә ясау. Нинди уңышларга иреште к. Фикерләр алышу. Алдагы уку елына планнар. Үткәннәрне кабатлау.

3 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Барлык сәгать	Теория	Практика	Аттестация формалары
1.	Кереш дәрес	3	3	-	Аралашу, тест сораулары
2	Тел – мәдәниятның коды	6	3	3	аралашу
3	Борынгы төрки әдәби тел Алтын Урда чоры әдәбияты, Казан ханлыгы чорына караган этнолингвистик материаллар	45	20	25	Үзлектән эш
4.	Шигырь төзелеше	45	15	30	Зачет эше
5.	Тылсым - сәхнә теле	28	10	18	Иҗади бәйге

6.	Халык әйтсә – хак әйтә. Татар халык иҗаты.Балалар фольклоры	43	18	25	Эшлекле уен
7.	Түбән Кама талантлары	16	10	6	Тест сораулары
8.	Татар композиторлары	30	10	20	Иҗади бәйге
9.	Йомгаклау	2	2		Реферат яклау
	Барлык сәгать:	216	89	127	

3 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема. Куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре. Берләшмәнең планы белән танышу. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г

2 тема. Рәсәй тарихыннан. Тарихымны мирас итеп. Күренекле шәхесләребез: Әбрар Кәримуллин, Ибраһим Нуруллин. Әдәбият һәм сәнгать чынбарлыгы.

Җиһазлау.”Әдәбият һәм сәнгать чынбарлыгы”, “Татары – этнос или этноним”китаплары, Газета материаллары, альбомнар

3 тема. Борынгы төрки әдәби тел. Татар теленең башлангыч үсеш чоры.

Идел буе төрки әдәби теле. Алтын Урда чорында татар әдәби теле. Әдәби телдә грамматик, морфологик нормалар.

Казан ханлыгы чорына караган этнолингвистик материаллар белән танышу. Татар халкының бу чордагы язмышы, сәнгате. Татар милли әдәби теленең лексик нормалары, фразеологик әйтелмәләр. Татар әдәби телен үстерүдә Тукайның роле.

Җиһазлау. “Тел – тарих көзгесе”, “ Те л – ил сагында” китаплары, журналлар, аудио – видео кассеталар, ноутбук.

4 тема. Шигырь төзелеше. Ритмик яңгыраш. Озын, кыска үлчәмдәге шигырьләр. Тел – сурәтләү чараларыны. Эпитетлар. Чагыштырулар. Сынладырулар. Метафоралар.Поэтик синтаксис. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г

Җиһазлау. карточкалар, схемалар, төрле шигырь җыентыклары.

5 тема. Тылсымлы тел – сәхнә теле. “ Мәхәббәт тәүбәсе”. Драма, комедия, сатира әсәрләре. Татар театры . Драматург һәм режиссер К.Тинчурин итатына күзәтү. Театр яктылыкка, нурга илтә... Г.Камал иҗатына күзәтү.

Җиһазлау. Альбомнар. К.Тинчурин әсәрләре, пьесалар җыентыклары.
6 тема. Халык әйтсә - хак әйтә. Татар халык иҗаты. Мәкаль – әйтемнәр, ышанулар, юраулар.Әкиятләр. Балалар фольклоры уен – йола җырлары. такмаклар, такмазалар , ил турында җырлар лирик җырлар. Җырларның теле.
Җиһазлау. Татар халык иҗаты 1 – 5 томнар, җыр җыентыклары, аудиокассеталар
7 тема. Түбән Кама талантлары. Яшьләр авазы. "Илһам" эстрада ансамбле.
Җиһазлау. Альбомнар, видеокассеталар, китаплар, буклетлар.
8 тема. Татар композиторлары. С. Габәши мирасы. Р.Яхин, А.Монасыйпов һәм Ф. Әхмәдиев иҗатлары. С.Хәким сүзләренә җырлар. З.Хәбибуллин, Ә.Бакиров иҗаты. С. Садыйкова һәм Ә.Ерикәй иҗат дуслыгы. А.Ключарев һәм татар музыкасы.
Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Миниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г
Җиһазлау. Композиторларга кагылышлы мәкаләләр, аудиокассеталар, җыр җыентыклары, ноутбук, аудио – видеокассеталар, интерактив такта.
9 тема: йомгаклау дәресе.
Максат: түгәрәк эшчәнлегенең еллык эшенә нәтиҗә ясау.
Реферат яклау. Еллык эшебезгә нәтиҗә ясау. Алдагы уку елына планнар. Үткәннәрне кабатлау.

4 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Барлык сәгать	Теория	Практика	Аттестация формалары
1.	Кереш дәрес	3	3	-	Аралашу, мини- тест
2	Сәнгать аша – тормышка...Татар рәссамнары.	36	18	18	Аралашу, ижади эш
3	Шигърият баскычлары – Тел – матурлык ачкычы. Шәһәребездә яшәп иҗат итүче шагыйрьләр	54	21	33	Ижади бәйге, практик эш
4.	Яшәү кыйбласы – әхлак һәм культура	27	9	16	Үзлектән эш
5.	Публицистик әсәрләр дөньясы. (парча, новелла, нәсер, мәкалә	21	6	15	Мини - тест
6.	Татар киносы	15	9	6	Карточкалар белән эш

7.	Серле йомгак	30	15	15	Мини - тест
8.	Сүз һәм музыка бердәмлеге	30	15	15	Иҗади эш
9.	Йомгаклау	2	2		Йомгаклау чыгышы
	Барлык сәгать:	216	98	118	

4 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема. Куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре. Берләшмәнең планы белән танышу. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Миниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г

2 тема. Сәнгать аша – тормышка. Язучылар, шагыйрьләр, композиторлар, җырчылар, режиссерлар эшчәнлеге (Г.Бәширов, Т.Миңнуллин, Ф.Яруллин, М.Әгләмов, С.Садыйкова, М.Шәмсетдимнова, С., З. Садыйкова, М.Сәлимҗанов, Ф.Бикчәнтаев, З.Сәхабиева, Х.Тимергалиева, З. Фәрхетдинова). Татар рәссамнары. Х.Якупов, Ә. Фәтхетдинов.

*Җиһазла*у. “Сәхнә”, ”Мирас “, “ Идел”, “ Гасырлар авазы”“Культура”, “Татарстан”, “Казан”, “Музыка и время” журналлары. Газета материаллары, альбомнар, аудио – видеокассеталар, бу шәхесләрнең тормыш һәм иҗат юлы турында мәкаләләр, спектакьләрдән өзекләр.Авторларның альбомнары, картиналар, аларга кагылышлы мәкаләләр.

3 тема. Тел – матурлык ачкычы. Сөйләм культурасы. Әдәби телдә грамматик, морфологик нормалар. Язма һәи сөйләм телендә стильләр. Татар дикторлары Эльмира Хамматова, Инсаф Абдулла, Резедә Гәрәева.

Шигърият баскычлары. Т. Галиуллин, Юзеев, Р.Харис, Ф.Мөхәммәтова, К.Булатова иҗаты. Авторлар иҗатыннан үрнәкләр. Шигырьләрдәге тел – сурәтләү чаралары, ритмик яңгырашы, эпитетлар, чагыштырулар сынладырулар, метафоралар. Шәһәребездә яшәп иҗат итүче шагыйрьләр һәм язучылар

Җиһазлау. Людмила Аланлы, Әлфия Сибгатуллина, Ралия Кәримованың җыентыклары, альбомнар. Шагыйрьләрнең эшчәнлегенә кагылышлы мәкаләләр, альбомнар, карточкалар, аудиокассеталар. “Телләр белгән – илләр гизгән”, “Тел – тарих көзгесе”, “ Тел – ил сагында” китаплары, журналлар, аудио – видео язмалар

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Миниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г.

Шәһәребездә яшәп иҗат итүче шагыйрьләр һәм язучылар.

Җиһазлау. Людмила Аланлы, Әлфия Сибгатуллина, Ралия Кәримованың җыентыклары, альбомнар, мәкаләләр.

4 тема. Яшәү кыйбласы – әхлак һәм культура

Җиһазлау. “ Путь к прекрасному”, “По законам красоты”, “ Сокровища красоты”, “Музеи мира” китаплары һәм альбомнары, ауди – видео кассеталар

5 тема. Парча, новелла, нәсер, мәкалә (публицистик әсәрләр дөньясы)

“Мирас”, “Казан утлары” җурналлары, газета мәкаләләре, видеокассеталар

6 тема. Татар киносы. Мөселман дөньясы төшергән кинолента лар

Җиһазлау. Альбомнар, видоекассеталар,

7 тема. Серле йомгак. Халкыбызның күңел бизәкләре – кул эшләре. Музейлар эшчәнлеге. Экспонатлар ни сөйли? Шәҗәрәләр

Җиһазлау. Альбомнар,картиналар. Дөнья музейлары альбомнары видеокассеталар, аларга кагылышлы мәкаләләр, кул эшләре үрнәкләре (чигешләр, шәл - яулыклар, чокып һәм тукып ясалган эшләр

8 тема. Чит илләрдә яшәп иҗат итүче татар композиторлары. С. Гобәйдуллина, Р.Ахъярова. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.

Күрсәтмә материал: Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (5-9 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Миниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г

Җиһазлау. Композиторларга кагылышлы мәкаләләр, аудиокассеталар, җыр җыентыклары.

9 тема: йомгаклау дәресе.

Максат: түгәрәк эшчәнлегенең еллык эшенә нәтиҗә ясау.

Йомгаклау чыгышы. Йомгаклау аттестациясен уңышлы үткән чыгарылыш укучыларына "Әдәби-драматик" өстәмә гомуми белем бирү программасын үзләштерү хакында таныклык бирелә.

ПРОГРАММАНЫҢ ПЕДАГОГИК-ОЕШТЫРУ ШАРТЛАРЫН ТОРМЫШКА АШЫРУ.

Программаның гамәлгә ашыруылы өчен кирәкле шартлар: уку процессының масатчанлыгы; балаларның дәресләргә системалы рәвештә йөрүе; табигый сәләтне этаплап үстерү; уку материаланың аңлаешлы булуы; балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алу; һәрбер балага индивидуаль якын килү; дәресләрдә уңай психологик халәт тудыру.

Методик комплекслар:

информацион материаллар, карточкалар, дәресләр өчен кирәкле рәсемнәр, методик эшләнмәләр.

Программаның үтәлешен билгеләү һәм тикшерү өчен: тестлар, контроль күнегүләр, система һәм гомумиләштерүче таблицалар.

Программа төрле төрдәге бәйге, ярышлар өчен оптималь мөмкинлекләр булдыру, укучыларның иҗади эшләре өчен җирлек тудыруны күздә тота.

Материаль-техник база:

Укучы урындыгы – 20 шт.;

Укучы өстәле – 10 шт.;

Укытучы өстәле – 1 шт.;

Укытучы урындыгы – 1 шт.

Дидактик материаллар (методик эшкәртмәләрдән, дәресләр план – конспектларыннан, практик дәресләргә методик күрсәтмәләрдән торган комплектлар), журналлар, буклетлар, альбомнар, карточкалар.

диагностика үткәрү материаллары: тестлар, дидактик уеннар, кроссвордлар.

Укыту практикасында видеотека материаллары кулланыла, болар төрле бәйгеләр (муниипаль, төбәкара, республикакүләм) вакытында төшерелгән чыгышлар. Бу материаллар “әдәби – драматик “ берләшмәгә йөргән укчыларның ирешкән уңышларына нәтиҗә ясарга мөмкинлек бирә.

Программа балаларны укыту, иҗади яктан үстерү, тәрбия бирү аспектларының бердәмлегенә нигезләнгән.

Программаны тормышка ашыруның төп принциплары:

-баларның яшьүзенчәлекләре исәпкә алынган

-аңлылык принципы балаларның кызыксыну, аңлап эш итә белү дәрәҗәләре

Бәяләү материаллары

–бәйгеләрдә, конкурсларда катнашу, рефератлар яклау, тестлар, биремнәр эшләү программаны тиешле югарылыкта үзләштерүдә ярдәм итә.

Курс педагог белән берлектә төп күнекмәләрне һәм гамәли эшләрне, техника куркынычсызлыгы кагыйдәләрен белүне күздә тота. Дәресләр балалар берләшмәсе өчен туры килә торган, *теоретик һәм практик дәресләр үткәрү өчен җайланылган.*

Программаны үзләштерү сыйфаты һәм нәтиҗәләге диагностикасы.

Үткәрү вакыты	***Үткәрү максаты***	***Аттестация һәм контроль формалары***
кереш контроль		
сентябрь	Балаларның үсеш дәрәҗәсен һәм аларның иҗади сәләтләрен билгеләү	Сораштыру, анкета, биремнәр, тест
агымдагы контроль		
декабрь	Укуда алга киткәннәрне барлау, укучыларда укуга карата җаваплылык һәм кызыксыну уяту	Биремнәр, тестлар, бәйге

арадаш контроль		
май	Укучылар тарафыннан уку материалының үзләштерү дәрәҗәсен билгеләү. Укучыларда укуга карата җаваплылык һәм кызыксыну уяту.	Тестлар эшләү, реферат язу
Йомгаклау контроле		
май	Балаларның дүрт еллык уку матералын үзләштерүе.	Йомгаклау чыгышы

Педагогик мониторинг.

Программаны уңышлы үзләштерүнең нәтиҗәләрен системалы күзәтүмониторингы

Параметрлар	Критерийлар
Белем бирү нәтиҗәләре	Балаларның белем бирү прогаммасының эчтәлеген аңлавы. Белем һәм күнекмәләрнең төрлелеге. Предмет буенча белемнәрнең тирәнлеге. Балаларның практик үсеш һәм ижади нәтиҗәләре. Иҗат уңышларының төрлелеге (бәйгеләр, конкурслар, фестивальләр, фәнни – гамәли конференцияләр). Игътибарлылык, хәтер, кузаллау кебек гомуми күнекмәләрне формалаштыру һәм үстерү
Тәрбия бирү нәтиҗәләре	Үзеңне культуралы тота белү. Биремнәрне эшләгәндә пөхтә итеп эшләү, эш урынын тәртиптә тотарга тырышу.Башлаган эшне ахырына кадәр җиткерә белү.
Социаль - Педагогик нәтиҗәләр	Санитар-гигиена таләпләрен үтәү. Куркынычсызлык, иминлек кагыйдәләрен үтәү. Коллективта аралашу кагыйдәләре. Педагогка мөнәсәбәт.

Критериейлар күрсәткече түбәндәге дәрәҗәләр белән билгеләнә: югары, уртача, түбән. Мониторинг һәрбер бүлек материалы үтелеп беткәч үткәрелә.

Белем һәм күнекмәләрнең төрлелеге.

Югары:

-халкыбызның гореф – гадәтләрен, традицияләрен аерып күрсәтә ала,

-балалар әдәбиятының матур үрнәкләрен белә;

-сәхнәдә чыгыш ясаудан курыкмый;

-авзлар артикуляциясенең үзенчәлекләрен дөрес тоемлый ;

Уртача:

-сәхнәдә чыгыш ясарга әзер түгел ;

- халкыбызның гореф – гадәтләрен, традицияләрен авыр аера;
- авазларны бик үк дөрес әйтә алмый

Түбән:
- авазлар артикуляциясен тоемлый алмый;
  халкыбызныж гореф - гадәтләрен белми;
- сәхнәдән курка

Предмет буенча белемнәрнең тирәнлеге.

Югары:
- татар халкының милләт буларак кайчан оешуын аңлата ала ;
-татар әдәбияты узган тарихи юлны белә;

Уртача:
- татар халкының милләт буларак кайчан оешуын җиңел аңлата алмый ;
-татар әдәбияты узган тарихи юлның аерым этапларын гына аңлата ала;
-өстәмә материаллар белән эшләми

Түбән:
-программа материалын өстән – өстән генә белә.
- Активлык позициясе, программа үзләштерүдә кызыксынучанлык.

Югары:
-Эш барышында зур активлык күрсәтә;
-Үзлектән эшләргә әзер, өйдә шөгыльләнә;
-башкаларга ярдәм күрсәтә;
-төрле бәйгеләрдә катнашырга ярата.

Уртача
-эш барышында активлык күрсәтә;
-максатка ирешүдә тырыш;
-аерым дәресләрдә актив эшли

Түбән:
- активлык күрсәтми;
- педагог ныклап таләп ителгән кайбер эшне генә эшли.

Иҗат уңышларының төрлелеге.

Югары:
- һәрдаим төрле дәрәҗәдәге бәйгеләрдә, конкурсларда катнаша,

Уртача:
- мәктәпкүләм һәм әдәби – драматик берләшмә кысаларында узган бәйгеләрдә катнаша

Түбән:

- әдәби – драматик берләшмә кысаларында узган бәйгеләрдә бик сирәк катнаша

- Танып белү күнекмәләрен үстерү.

Югары: иҗади фикерләү сәләте көчле, куелган сорауларга төгәл җавап бирә, игътибарлы

Уртача: сорауларга җавапны белсә дә фикерләрен матур итеп әйтеп бирә белми, игътибары җитеп бетми
Түбән: дөрес фикерли белми, игтибарсыз

Тәрбияви компонентларның мониторингы.

Баланың үз – үзен тоту культурасы.
Югары: әхлак турында үзенең тирән фикерләре бар, тәртип нормаларын саклый, әхлак сыйфатларын (игелеклелек, хөрмәт итү, дисциплина),
Уртача: әхлак кагыйдәләре турында фикер йөртә, тәртип нормларарын гел саклый алмый.
Түбән: әхлак кагыйдәләрен бөтенләй белми, тәртип нормаларын сакламый диярлек
- Коллективта мөнәсәбәтләр характеры
Югары: югары коммуникатив культура, коллектв эшләрендә актив катнаша.
Уртача: коммуникатив сыйфатлар бар, ләкин коллектив эшендә катнашырга ояла.
Түбән: коммуникатив сыйфатлар түбән, коллективта аралашу теләге юк.

Социаль-педагогик мониторинг нәтиҗәләре.

- Санитар - гигиеник таләпләрне үтәү .
Югары: эш барышында пөхтә, эш беткәч кулларын юа
Уртача: санитар-гигиеник таләпләрне укытучы әйткәч кенә эшли.
Түбән: санитар – гигиеник таләпләрне үтәүдән баш тарта.
- Куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәү.
Югары: барлык куркынычсызлык кагыйдәләрен дә үти
Уртача
у - куркынычсызлык кагыйдәләрен укытучы кушкач кына үти
Уртача
Түбән:
-куркынычсызлык кагыйдәләрен укытучы карап торганда гына үти
Югары: игътибарлы, бар таләпләрне дә үти,төрле сораулар белән педагогка мөрәҗәгать итә;
Уртача:педагог кушканнарны үти, ләкин үзем булдырам дигән фикердә кала
Түбән: таләпләрне үтәми, сорауларга теләми җавап бирә,биремнәрне кызыксынып эшләми

Программаны үзләштерү критериялары.

Программаны үзләштерү критериялары булып балаларның беренче елдан дуртенче елга кадәр үсешләре, материалны программа буенча үзләштерүләре, зур сәхнәдә тамашачы алдында махсус номерлар белән чыгыш ясауы тора.

Программаны үзләштерү өч дәрәҗәдә бәяләнә:

“Югары дәрәҗә” – уку программасын 70% - 100% кадәр үзләштерү, балалар тулысынча көтелгән нәтиҗәләргә ирешеп программаны үзләштереп чыгалар.

“Уртача дәрәҗә” - уку программасын 40% - 70% кадәр үзләштерү, балалар өлешчә көтелгән нәтиҗәләргә ирешеп программаны өлешчә үзләштереп чыгалар.

“Түбән дәрәҗә” - уку программасын 40% тан түбән үзләштерү, балалар программаны авыр үзләштереп чыгалар.

Дурт ел берләшмәгә йөреп бөтен Россия күләмендә, республика күләмендә, район һәм шәһәр күләмендә үткәрелгән бәйгеләрдә призлы урыннар алган балалар программаны тулысынча үзләштергән дип исәпләнә.

Программа милли-төбәк компонентын исәпкә алып, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауны күздә тотып төзелде. Шулай ук программага 6 сәгатькә исәпләнгән "Юл куркынычсызлыгы" буенча тематик укыту модуле кертелде

Нәтиҗәләр чыгаруның төп формалары

4 елга исәпләнгән бу программаны тормышка ашыруны ачык дәресләр, тестлар, биремнәр, күп төрле концерт программаларында, бәйгеләрдә, фестивальләрдә чыгышлар тәшкил итә. Һәр уку елы ахырында отчет концерты үткәрелә.

Белем дәрәҗәсен тикшерү материаллары:

а) кереш контроль: сораштыру, тест (кушымта 1, 4, 7, 10)

б) агымдагы контроль: тестлар, биремнәр, бәйге (кушымта 2, 5, 8, 11)

в) арадаш контроль:тест сораулары, реферат яклау,тест (кушымта 3, 6, 9)

г) йомгаклау контроле: йомгаклау чыгышы (кушымта 12)

Йомгаклау аттестациясен уңышлы үткән чыгарылыш укучыларына "Әдәби-драматик" өстәмә гомуми белем бирү программасын үзләштерү хакында таныклык бирелә.

КУЛЛАНМА ӘСБАПЛАР

Педагог кулана торган әдәбият исемлеге:

1. Педагогика. Под редакцией Л.И. Пидкасистого. – Москва:«Просвещение», 1999 ел.
2. Н.Г. Гәрәева, Н.В. Максимов, Ә.Ә. Зиятдиновна. «Тел белемнең ачкычы» - Казан: «Тат.кит.н.», 2002 ел.
3. Татар акылы. Фәнни редактор А.Г. Яхин. – Казан:- 2005 ел.
4. «Гасыр авазы» журналы №3/4 2001, №5, 7, 9, 2008 № 2/3 2002, № 3/4 2006 № 1/2 2005, №8, 9 №2012
5. Л.М. Низамов. Милли мәктәп, тәрбия нигезләре. – Казан: «Мәгариф», 2004 ел.
6. Педагогика. Под редакцией Л.И. Пидкасистого. – Москва:«Просвещение», 1999 ел.
7. Н.Г. Гәрәева, Н.В. Максимов, Ә.Ә. Зиятдиновна. «Тел белемнең ачкычы» - Казан: «Тат.кит.н.», 2002 ел.
8. Татар акылы. Фәнни редактор А.Г. Яхин. – Казан:- 2005 ел.
9. «Гасыр авазы» журналы №3/4 2001, №5, 7, 9, 2008 № 2/3 2002, № 3/4 2006 № 1/2 2005, №8, 9 №2010, №7, 8 2012
10. Балалар фольклоры. Р. Ягфаров редакциясе. –Казан: «Фаннур», 1998 ел– 345 б.
11. Р.С. Немов. Психология. – Москва: «Владос», 2001ел - 462 б.
12. «Мәгариф» журналары № 5-10,1998 ел, № 4-6, 1999 ел, № 7-9, 2000 ел, № 10-12, 2001 ел, № 3-5, 2002 ел, № 4-6, № 7-8, 2004 ел, № 3-4, 2005 ел, № 5-7, 2006 е – 2011ел.

13. Р.А. Исхакова – Вамба. Татарское народное музыкальное творчество. – Казан, 1997ел – 203 бит.
14. Татар халык иҗаты.Музыкаль җәүһәрләр. «Сак белән Сок бәете» - Казан: «Тат.кит.н.».
15. Кол Гали «Йосыф китабы» - Казан: «Тат.кит.н.», 2000 ел -1960 бит.
16. Р.К. Уразманова «Обряды и праздники татар Поволжья и Урала». – Казан: «Фаннур» - 2004 ел- 245 бит.
17. Бишек җырлары. – Казан: «Фаннур» - 2005ел-146 бит.
18. Татарстан Республикасы дәүләт сынлы сәнгать музее. – Казан: «Фаннур» - 2005ел-195 бит.
19. Татарско-русский учебный словарь под редакцией: Ф.А. Ганиева, И.А. Абдуллина, Ф.Ю. Юсупова - «Фаннур», 1999ел-502 бит.
20. Татар энциклопедиясе.изд. Максима Глухова. – Казан: «Ватан» - 1977ел-294 бит.
21. Татар әдәбияты тарихы. – Казан: «Фаннур», 1-6 томнар, 2001ел-365 бит.
22. И.Рәми, Р. Даутов. Әдәби сүзлек. – Казан: «Тат.кит.н.», 2001ел- 402 бит.
23. Р. Нуриев. Татар драматургиясенең лингвистик поэтикасы. Казан. «Фаннур», 2002ел-296 бит.
24. Т.И. Науменко,В.Б. Алексеев. «Музыка и ты» - Москва: «Дрофа», 2001ел-194 бит.
25. А. Ковалев. Поговорим о музыке. – Москва: «Ленинградское отделение», 1964ел.
26. Журнал «Казань» № 1-6, 1997 ел.
27. Созвездие просветителей. – Казан: «Фаннур», 2004ел-202 бит.
28. Крупнейшие музеи мира: Эрмитаж, Лувр, Русский государственный музей.– Москва: «Премьера» - 2004 ел, Государственный музей изоб. искусств РТ.

Балалар һәм ата-аналар өчен тәкъдим ителә торган кулланма әдәбият:

29. Театры мира: Ла-Скала, Большой театр, Театр Оперы и балета им. М. Джалиля – «Премьера», 2004 ел.
30. Энҗе чәчтем-энҗе җыям. Бәетләр. Мөнәҗәтләр. Дастаннар. Татар халык җырлары. – Казан: «Мәгариф», 2000- 200 бит, 2001-148 бит, 2002-136 бит, 2004-206 бит.

Кушымта 1

БЕЛЕМ ДӘРӘҖӘСЕН ТИКШЕРҮ МАТЕРИАЛЛАРЫ

Кереш контроль
1нче ел укыту

Сораштыру

1. Син Түбән Кама шәһәрендә балалар һәм яшләр иҗаты сарае барлыгын белә идеңме?
а) юк;
б) ишеткән идем;
в) анда булганым да бар иде

2. Әдәби – драматик берләшмәгә ничек килергә уйладың?
а) үз теләгем белән;
б) дустым чакырды;
3) әнием киңәше белән

3. Әдәби – драматик берләшмәгә нинди максат белән килдең?
а) матур сөйләшергә өйрәнү өчен, әдәби әсәрләр турында күбрәк белү өчен;
б кызык өчен;
в) дустым йөргәнгә күрә

4. Берләшмәдә алынган белем- күнекмәләр сиңа киләчәктә кирәк булыр дип уйлыйсыңмы һәм ни өчен?
а) туган телдә матур сөйләшә белүче кешегә тормышта үз урынын табу да жиңелрәк булачак;
б) сәнгать дөньясы кануннары белән яшәгән кеше җәмгыятьтә зур проблемаларны чишәргә сәләтле булып, һәряктан камил шәхес буларак формалашачак;
в) үз балаларын туган телдә сөйләшергә өйрәтә, милли тәрбия бирә алачак

5. Сине нинди әдәби әсәрләр күбрәк кызыксындыра?
а) шигырьләр;
б) әкиятләр;
в) пьесалар

6. Син сәхнәдә нинди характердагы геройны уйнар идең?
а) шаян, көлкеле, шук;
б) кыю, курку белмәс, батыр;
в) хәйләле, мәкерле

7. Сиңа иптәшләрең белән аралашу авырлык тудырамы?
а) юк;
б) аралашу серләренә өйрәнергә тырышам;
в) миңа яңа кешеләр белән аралашу зур кыенлык тудыра

8. Әдәби – драматик берләшмә бу юнәлештә сиңа булышыр дип уйлыйсыңмы?
а) юк;
б) күпмедер дәрәҗәдә;
в) тулысынча

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	**балл**
Югары	8 балл
Уртача	7- 5
Түбән	4 эзерәк

Кушымта 2

Агымдагы конторль
1 ел укыту

Тест

Максат: укучыларның балалар фольклоры буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, татар музыкасын танып – белү күнекмәләрен бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү

1. “Менә килде кунаклар,
Аларга сый әзерлә,
Тиешенчә кадерлә:
Гаделне утырт алга,
Юмартны утырт янга”
а) такмаза;
б) җыр;
в) мәкаль

2.Кайсы рәттә бары тик Г.Тукайның әсәрләре генә урнашкан?

а) “Бала белән күбәләк”, “Гали белән Кәҗә”, “Шүрәле “;

в) “Су анасы,. “Каргалар оясы”, “Җиңү бәйрәме”;
с) “Сарык белән кәҗә”, “ Сертотмас үрдәк, “Дәү әнием”

3. Г. Тукайның туган елы
а)1886;;
б)1912
с) 1913

4. Халык авыз иҗаты әсәрләре булган рәтне тап.

а) санамыш, әйтем, табышмак;
б) М.Җәлил “Кызыл ромашка”, Д. Аппакова “Шыгырдавыклы башмаклар”, Г.Лотфи “Сыерчыклар”;

в) Р.Вәлиева “Ак песи”, З.Хөснияр “Тукран тәүбәсе”, “Өч кыз”

5.« Олыласаң олыны, олыларлар үзеңне» мәкале кайсы әкияткә туры килә?
а) «Су анасы»;
б) «Тату туганнар»;
в) «Чукмар белән Тукмар»

6. Йосыф Акчурин

а) табиб;

б) укытучы;

в) язучы

7. “Су буйлап” җыры
а) уен – йола җыры;
б) такмак;
в) озын көй

8. «Энҗе-мәрҗәннәр сибелгән» сүзтезмәсенең мәгънәсе кайсы ел фасылына туры килә?
а) яз;
б) кыш;
в) көз

Җаваплар:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
с а с а б а в в в а

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	**балл**
Югары	8 балл
Уртача	7- 5
Түбән	4 эзерәк

Кушымта 3

Арадаш конторль
1 ел укыту
Тест

Максат: укучыларның милли мәгариф тарихының үткән юлын, татар галимнәрен тану күнекмәләрен бәяләү, халык иҗаты әсәрләрен тану,татар музыкасын танып – белү күнекмәләрен бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү

1. **Галимҗан Ибраһимов -**
   а) шагыйрь;
   б) җырчы;
   в) язучы

2. Габдулла Тукай укыган мәдрәсә

а) Иж- Буби;
б) Мөхаммәдия;
в)Мотыйгыя

3. Рус халык әкиятләре

а) “Өч кыз”, “Сертотмас үрдәк”, “Су анасы”;
б) “Курай”, “Ирендек”, “Урал батыр”;
в) “Алтын балык”, “Сәмруг кош”, “Ак бүре”

4. Бу юллар кайсы әсәрдән?

- Ах, юләр маэмай! Тырыш яшьләй, зурайгач җайсыз ул:
Картаеп каткач буыннар – эш белү уңайсыз ул!
а) Мәҗит Гафури «Китап һәм балалар»;
б) Газинур Мурат «Туган тел»;
в) Габдулла Тукай «Кызыклы шәкерт»

5. Җансыз предметны, күренешне җанлы итеп күрсәтү.
а) сынландыру;
б) чагыштыру;
в) рифма

6. Абдулла Алиш нинди әкиятләр язган?
а) «Су анасы», «Шүрәле», “Камыр батыр”;
б) « Гөлчәчәк», «Себерке әкияте», “Өч кыз”;
в) «Чукмар белән Тукмар», «Утлы йомырка»

7. Роберт Миңнуллин
а) рус халык шагыйре;
б) татар халык шагыйре;
в) мари халык шагыйре

8. “Каз канаты “ җыры
а) уен – йола җыры;
в) озын көй;
с) лирик җыр

9. Нәҗип Җиһановның “Җәлил” операсы кемгә багышланган?
а) Абдулла Алиш;
в) Фәнис Яруллин;
с) Муса Җәлил

10. “Кырык бакча” әсәрен кем язган?

а) Каюм Насыйри;
б) Габдулла Тукай;
в) Җәвад Тәрҗеманов

Җаваплар

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

в в б в а в б а с а

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	балл
Югары	10
Уртача	9 - 5
Түбән	4 эзерәк

Кушымта 4

Кереш конторль
2 ел укыту

Тест.

Максат: укучыларның халык ижаты әсәрләрен тану күнекмәләренең камилләшүен, татар музыкасын танып – белү күнекмәләрен бәяләү

1.Алмаз Монасыйпов

а) шагыйрь;
б) җырчы;
в) композитор

2.Кайсы рәттә башкорт халык әкиятләре урнашкан?

а) “Өч кыз»”, “Гали белән Кәҗә”, “Камыр батыр “;
в) “Йомры икмәк»,“Шалкан”, “Чуар тавык”;
с) “ Курай”, “Ирендек, “Урал батыр”

3. Салих Сәйдәшевның ижат дусты

а) Кәрим Тинчурин;
б) Г. Ибраһимов;
с) Ә. Афзалова

4.Халык авыз ижаты әсәрләре булган рәтне тап.

а) әйтем, мәкаль, табышмак;
б) Шәүкәт Галиев “Кошлар китә”, М.Гафури “Ана теле”;
в) Р. Әхмәтҗанов “Туган телем”, Н.Нәҗми “Татар теле”

5. Зиһен сынаш уеннары

а) “Ватык телефон” “Май чүлмәге,” “Кап та коп”;
б) “Сукыр тәкә”, “Кәбестә”, “Буяу сатыш”;
в) «Кәрия – Зәкәрия”, “Ак калач”, “Йөзек салыш”

6. Ринат Акчурин
а) табиб;
б) укытучы;
в) язучы
7. “ Күбәләгем” җыры
а) уен – йола җыры;
б) такмак;
в) озын көй
8. “Егет кешегә җитмеш төрле... мәкальнең дәвамын тап
а) һөнәр дә аз;
б) кадак кагар;
в) тырышлык кирәк

9. Мәгънә ягыннан охшаш сүзләр ничек атала?
а) антонимнар;
б) чагыштырулар;
в) синонимнар
10. “Акатуй”
а) рус халык бәйрәме;
в) мари халык бәйрәме;
с) чауш халык бәйрәме
Җаваплар
1) в 2)в 3) а ;4) а, 5) а , 6) в 7) в, 8),) в, 10) с)
Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	балл
Югары	10
Уртача	9 - 5
Түбән	4 эзерәк

Кушымта 5

Агымдагы конторль
2 ел укыту
“Тукай һәм музыка” темасы буенча бирем

Максат: укучыларның Г.Тукай әсәрләренең музыка сәнгатендә чагылышын тоемлау сәләтен билгеләү, шагыйрь сүзләренә язылган музыкаль әсәрләрне тану, сәнгатьле сөйләм күнекмәләренең камилләшү дәрәҗәсен бәяләү.

1. Яңгыраган музыкаль әсәрнең исемен әйтегез (“Тукай маршы” Заһидулла Яруллин)

2. “Безнең авыл” җырын тыңлаганда сезнең күз алдына нәрсәләр килә, нинди хисләр кичерәсез, языгыз һәм сөйләгез.

3. Үз – үземә” шигырендә Тукай образын тудыручы артистны атагыз.(М.Әгләмов)

4. Хәзер караган сәхнә әсәреннән (“Без китәбез, сез каласыз” Т.Миңнуллин) спектакленнән өзектә Тукай ролен кем уйнады? (И.Әхмәтҗанов)

5. Әсәр сездә нинди хисләр тудырды?

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	**балл**
Югары	5
Уртача	4
Түбән	3 эзерәк

Кушымта 6

Арадаш конторль
2 ел укыту
Тест

Максат: укучыларның халык иҗаты әсәрләрен тану күнекмәләренең камилләшүен, татар сәнгатенең күренекле шәхесләрен, әсәрләрен танып белү күнекмәләрен бәяләү

1. Әнвәр Бакиров

а) шагыйрь;
б) җырчы;
в) композитор

2.Кайсы рәттә татар халык әкиятләре урнашкан?

а) “Өч кыз»”, “Гали белән Кәҗә”, “Камыр батыр “;
в) “Йомры икмәк»,“Шалкан”, “Чуар тавык”;
с) “ Курай”, “Ирендек, “Урал батыр”

3. Сара Садыйкованың иҗат дусты

а) Г.Бәширов;
в) К.Тинчурин;
с) Ә. Афзалова

4.Халык авыз иҗаты әсәрләре булган рәтне тап.

а) тизәйткеч, үртәвеч, табышмак;
б) Г.Тукай “ Кызыклы шәкерт”, Х.Туфан “Туган тел””;
в) Р.Миңнуллин “Малайлар бәйрәме иде”, Ш.Галиев “Гыйльман – Вилдан”

5. Драма уеннары
а) “Ватык телефон” “Май чүлмәге,” “Кап та коп”;
б) “Сукыр тәкә”, “Кәбестә”, “Буяу сатыш”;
в) «Кәрия – Зәкәрия”, “Ак калач”, “Йөзек салыш”

6. Рәшит Кәлимуллин
а) композитор;
б) укытучы;
в) язучы

7. “ Шәмдәлләрдә генә утлар яна...” кайсы җырның сүзләре?
а) “Гөлҗамал”;
б) “Зиләйлүк”;
в) “Ай былбылым”

8. “Иренгән ... мәкальнең дәвамын тап
а) ике эшләр;
б) кадак кагар;
в) тырышлык кирәк

9. Мәгънә ягыннан охшаш сүзләр ничек атала?
а) антонимнар;
б) чагыштырулар;
в) синонимнар

10. “ Семык”
а) рус халык бәйрәме;
в) мари халык бәйрәме;
с) чуаш халык бәйрәме

Җаваплар
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
в в а а б а в а в в

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	**балл**
Югары	10
Уртача	9 - 5
Түбән	4 эзерәк

Кушымта 7

Кереш конторль
3 ел укыту

Тест

Максат: укучыларның халык иҗаты әсәрләрен тану күнекмәләренең камилләшүен, татар музыкасын танып – белү күнекмәләрен бәяләү.

1. Резедә Акъярова
а) шагыйрь;
б) җырчы;
в) композитор

2. “Бер дидем – бер мәк, ике дидем – икмәк,
Өч дидем – өчмәк, дүрт дидем – дүрт мәк, биш дидем – бишмәт”
а) тизәйткеч;
в) табышмак;
с) санамыш

3. Тукайның иҗат дусты
а) Кәрим Тинчурин;
б) Г. Ибраһимов;
с) Ф. Әмирхан

4.Халык авыз иҗаты әсәрләре булган рәтне тап.

а) бәет, тизәйткеч, табышмак;
б) “Китмибез”; “Эш беткәч, уйнарга ярый”

в) “Китмә, Сандугач”, “ Көзге ачы җилләрдә”

5. Җырлы – биюле уеннар
а) “Ватык телефон” “Май чүлмәге,” “Кап та коп”;
б) “Сукыр тәкә”, “Кәбестә”, “Буяу сатыш”;
в) «Кәрия – Зәкәрия”, “Ак калач”, “Йөзек салыш”

6. Г.Бәширов
а) шагыйрь;
б) укытучы;
в) язучы

7. “Агымсу” җыры
а) уен – йола җыры;
б) такмак;
в) озын көй

8. “Егет кешегә җитмеш төрле... мәкальнең дәвамын тап
а) һөнәр дә аз;
б) кадак кагар;
в) тырышлык кирәк

9. Мәгънә ягыннан охшаш сүзләр ничек атала?
а) антонимнар;
б) чагыштырулар;
в) синонимнар

10. “Йыйын – Һабантуй”

а) башкорт халык бәйрәме;
в) мари халык бәйрәме;
с) чауш халык бәйрәме

Җаваплар

1 а, 2) с, 3) с, 4) а, 5) в, 6) в, 7 в 8) а, 9) в, 10) а

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	**балл**
Югары	10
Уртача	9 - 5
Түбән	4 эзерәк

Кушымта 8

Агымдагы конторль
3 ел укыту
Тест

Максат: укучыларның Г. Тукай образының сәнгатьттә тоткан урынын белүләрен, шагыйрь ижаты буенча сәхнә әсәрләрен тану күнекмәләрен бәяләү.

1. “Тукай маршы” н кем язган?
а) Салих Сәйдәшев
б) Фәрит Яруллин
в) Заһидулла Яруллин

2. Тукайга багышланган әсәр
а) “Кырыгынчы бүлмә”;
в) “ Китап”;
с) “ Татар яшьләре”

3. “Тау башына салынгандыр безнең авыл “ җырның исемен табыгыз
а) “ Туган авыл”
б) “Тәфтиләү”
с) “Өзелгән өмет”

4. “Без китәбез, сез каласыз “ әсәренең авторы кем?
а) Туфан Миңнуллин
б) Роберт Миңнуллин
в) Ренат Харис

5. Тукай туган авыл исеме?

а) « Кушлавыч»;

б) «Кырлай»;

в) « Өчиле»

6. “Кырлай “ симфониясен язучы татар композиторы

а) Р.Ахиярова

б) Н.Җиһанов

в) Р.Яхин

7. “Туган тел” җыры

а) уен – йола җыры

б) такмак

в) озын көй

8. “Ишеттем мин кичә берәү җырлый...” шигыренең исемен тап

а) “Милли моңнар”;

б) “Бер татар шагыйренең сүзләре”

в) “Киңәш”

9. Г.Тукай кемгә “Син музыкант булырсың”, - ди?

а) С.Сәйдәшев;

б) С.Садыйкова;

в) А. Ключарев

10. Г.Тукай портретын ясаучы рәссамнар

а) Х. Якупов;

в) Б. Урманче;

с) Р. Сагдеева

Җаваплар

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
в	а	а	а	в	б	в	а	а	а , б

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	балл
Югары	10
Уртача	9 - 5
Түбән	4 эзерәк

Кушымта 9

Арадаш конторль
3 ел укыту
Реферат яклау
“Уйнап –җырлап үсәбез”

Максат: укучыларның халык авыз иҗаты әсәрләрен белүне, реферат язу һәм эшне яклау күнекмәләрен, фәнни эшнең нәтиҗәсен чыгара белү күнекмәләрен бәяләү

Сораулар

1. Ни өчен рефератның исеме “Уйнап – җырлап үсәбез” дип атала?
2. Реферат язар алдыннан үзеңә нинди максат һәм бурычлар куйдың?
3. Эш барышында сиңа нинди материаллар һәм чыганаклар ярдәмгә килде?
4. Реферат бүлекләренең эчтәлеге белән кыскача таныштырып кит.
5. Бала багу поэзиясе, күңел ачу поэзиясендә нинди аерма бар?
6. Хәрәкәтле уен фольклоры үзенчәлекләрен санап күрсәт.
7. Ни өчен син фольклор дөнясын “Сандугачлы балачак иле” дип атадың?

Критерийлар	Түбән	Уртача	Югары
Теманы аңлый һәм аңлата белү, ни өчен бу теманы сайлауны аңлата белү	Теманы аңлата алмый, нт өчен сайлавына аргумент китерә алмый	Теманы аңлый, ни өчен сайлавын ачык дәлилли алмый	Теманы аңлап, ни өчен сайлавын тулысынча дәлилләп сөйли ала
Һәр бүлекнең кыскача эчтәлеген сөйли һәм үз фикереңне аңлата белү	Бүлекләрне логик фикерләп сөйләү дәрәҗәсе бик түбән	Бүлекләрне логик фикерләп сөйләү дәрәҗәсе буталчык, тиешле югарылыкта түгел	Һүр бүлекне югары дәрәҗәдә логик фикерләп, фикерләрен системага салып сөйләп бирә ала
Теманың билгеле бер эзлеклектә баруы, реферат язуның бердәм таләпләренә туры килүе	Реферат бердәм таләпләргә туры килми, эзлеклеклек сакланмаган, фикерләр сөреше буталчык итеп бирелгән	Реферат бердәм таләпләргә өлешчә генә туры килә, фикерләр сөрешендә ялгышлар бар	Реферат бердәм таләпләргә тулысынча туры килә, фикерләр сөреше дөрес

Бәяләү критерийлары:

түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

Кушымта № 10

Кереш конторль
4 ел укыту
Тест

Максат: укучыларның халык ижаты әсәрләрен тану күнекмәләренең камилләшүен, матур әдәбият әсәрләрен , татар музыкасын танып белү күнекмәләрен бәяләү

1. “Бар, тиз генә чыбык – чабык җыеп керт,
Чыбык – чыбык диеп чабып, чак чыбыкка абынмадым

а) тизәйткеч;
б) җыр;
в) үртәвеч

М.Җәлилнең “Сандугач һәм чишмә” әсәре нинди жанрда язылган?

а) баллада;
в) нәсер;
с) хикәя

3. Михаил Петров

а) татар халык шагыйре
б) рус халык шагыйре;
с) удмурт халык шагыйре

4. “Аллы – гөле чәчәк ата безнең җирләрдә генә,

Рәхәт тормыш, матур тормыш безнең илләрдә генә” юллары кайдан алынган?

а) җырлы – биюле уеннан;
б) әкияттән;
в) романнан

5. “Шүрәле “ балетында биюче татар балерины

а) Р. Нуриев;
б) Г. Айдарский;
в) Н. Цискаридзе

6. “ Әйткән идең” җырының сүзләрен кем язган ?

а) Г.Бәширов;

б) Х.Туфан;

в) С.Хәким

7. “ Кыт – кытыйк, кыт – кытыйк, әби- бабай өйдәме, бер йомырка бирәме?

а) уен – йола җыры;

б) сөрән салу такмагы;

в) озын көй

8. “ Без капчыкта... мәкальнең дәвамын тап

а) ятмый;
б) кадак кагар;
в) тырышлык кирәк

9. Бер предметны икенче предметка охшаткан сүзләр ничек атала?

а) антонимнар;

б) чагыштырулар;

в) синонимнар

10. “Питрау бәйрәме”

а) рус халык бәйрәме;
в) мари халык бәйрәме;
с) керәшен татарлары бәйрәме

Җаваплар

1) а, 2), 3) с, 4) а, 5) в, 6) б, 7)б, 8) а, 9) б, 10) с

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	**балл**
Югары	10
Уртача	9 - 5
Түбән	4 эзерәк

Кушымта 11

Агымдагы контроль
4 ел укыту
Шигырь бәйгесе

Максат: Татар халык шагыйрьләре әсәрләре мисалында укучыларның сөйләм теле культурасын бәяләү, сәнгатьле сөйләм күнекмәләренең камилләшү дәрәҗәсен билгеләү

Критерийлар	Түбән	Уртача	Югары
дикция һәм тавыш белән идарә итү	тавыш көче түбән, күп авазларны дәрес әйтми	кайбер авазларны дөрес әйтми	Авазлар артикуляциясен яхшы тоемлый
сөйләүче образы	текстны аңлау дәрәҗәсе бик түбән, әсәрдәге лирик геройның хис - кичерешләрен тоемламый	лирик геройның хис – кичерешләрен аз дәрәҗәдә тоемлый	текстның образлы ситемасына үтеп керә, лирик геройның хис – кичерешләрен югары дәрәҗәдә аып бирә
гәүдә хәрәкәте	гәүдәсен матур тотмый, мимика, хәрәкәтләр урынсыз, аудиторияне сиземли алмый	Мимика, хәрәкәтләр югарлыгы өлешчә, аудитория белән аралашу өлешчә	мимика, хәрәкәтләр урынлы, аудитория белән аралашу көчле

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

1. Г.Тукай “Кызыклы шәкерт”, “Китап”;
2. М.Җәлил “Кызыл ромашка”;
3. Р.Миңнуллин “Малайлар бәйрәме иде...”;
4. Р.Абдуллин “Мин яратам, сине, Татарстан”

Кушымта 12

Йомгаклау контроле
4 ел укыту
Йомгаклау чыгышы

Максат: укучыларның сөйләм теле культурасы дәрәҗәсен тикшерү, халкыбыз җырларындагы мелизмнарны тоемлый белүләрен, тамашачы каршында чыгыш ясау күнекмәләрен һәм осталыкларын бәяләү.

Критерийлар	Түбән	Уртача	Югары
Тизәйткечләр	тизәйткечләр	тизәткечне	тизәйткечне,

сөйләү (дикция, тавыш белән идарә итү)	башкару осталыгы бик түбән дәрәҗәдә, күп авазларны дәрес әйтми	өлешчә тиз сөйли, ләкин кайбер авазларны дөрес әйтми	авазлар артикуляциясен яхшы тоемлап, тиешле югарылыкта башкара
2 әкияти персонаж катнашында (кызык вакыйга) сәхнә әсәре тудыру	уйлау – фикерләү сәләте фантазиясе түбән, идеясе юк	әсәрне өлешчә тудыра ала тема, идеясен таба, сюжет сызыгын табуда авырсына	әсәрне тулысынча тудыра (тема, сюжет сызыгы, төенләнеш, чишелеш)
Җыр башкару	Татар халык җырларын бөтенләй диярлек белми	татар халык җырларының мелизмнарын тоемлый алмый	Татар халык җырларының моңын тоемлау сәләте көчле, җырны оста башара
Бирелгән образны тудыру	башкара торган образны тоемлый алмый , мимика, хәрәкәтләр урынсыз, аудиторияне сиземли алмый	образга беркадәр якын килә, тик мимика, хәрәкәтләр югарлыгы өлешчә	образны тулысынча ача, мимика, хәрәкәтләр урынлы, аудитория белән аралашу көчле

1. Күңелегездә калган тизәйткечне әйтеп бирегез.
2. 2 герой кергән әкият уйлап табыгыз.
3. Яраткан җырыгызны җырлап күрсәтегез.
4. А.И. Крылов мәсәлләрендәге геройларның образын тудырыгыз:

(Бөркет, Төлке, Бал корты, Чикерткә, Бабай, Ут, Агач, Елан, Маймыл, Аю, Ишәк, Кәҗә, Сандугач).

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

”Әдәби-драматик ” өстәмә гомуми белем бирү программасының методик тәэмин ителеше

1нче ел укыту

№ п/п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәлелек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес.	фикер алышу	сөйләм, күрсәтмә - лелек	сораулар тупланган анкета бланклары	ноутбук, интерактив такта	әңгәмә, сораштыру
2	Телләр белгән – илләр гизгән. Сүзләр дөньясында.Тел бизәкләре - фразеологизмнар	семинар дәресләр	өлешчә эзләнү, чагыштыру, тыңлап аңлау	әзер шаблоннар, трафаретлар, фразеологик этимологик, тәрҗемәи сүзлекләр	компьютер, интерактив такта	аралашу
3	Тарихларда калган сукмак. Халкыбызнын олуг галимнәре. Г.Ибраһимов	лекция, дәрес - конференц ия	сөйләм, аудио, видеоматер иалларга күзәтү ясау	дәфтәрләр, “Идел”, “Мирас”,“Гасырлар авазы” журналары, дидактик материал тупланаган карточкалар	мультмедея проекторы, интерактив такта	карточкалар белән эш
4	18 гасыр татар мәдрәсәләре (Мәгариф тарихыннан)	традицион дәресләр, дәрес - дискуссия	өлешчә эзләнү, анализ	газета -журнал мәкаләләре, мультмедия материаллары, видеоязмалар	компьютер, интерактив такта	тест
5	Болгарым – горурлыгым. Идел буе татарлары	сәяхәт дәресләр	сөйләм, күрсәтмәлелек, чагыштыру	альбомнар, этно-лингвистик материаллар презентация	мультмедея проекторы, интерактив такта	мини - тест

6	Шигърият - гөлбакча	конкурс	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, фронталь эш	шигырь җыентыклары аудиоязмалар, видеочыгышлар, әзер шаблоннар	мультмедея проекторы, интерактив такта	ижади бәйге
7	Ижади күнегүләр. Тәрҗемә эше белән шөгыльләнү	эшлекле уен, традицион дәресләр	сөйләм, өлешчә эзләнү,тыңлап аңлау	презентация, видеоматериал, альбом, фотографияләр	компьютер, интерактив такта	үзлектән эш
8	19 гасыр әдәбияты. 20 нче йөз башы әдәбияты. Г.Тукай ижаты	традицион дәресләр, лекция, семинар	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, парларда эш	газета – журналлардан мәкаләләр, рәсем-фотолар, видеопрезентация-лар	мультимедея проекторы, интерактив такта	бирем
9	Халкыбызның җыр – музыка сәнгате. Опера, театр сәгнгате	ижади очрашулар, экскурсия, репетиция, концертлар	инервью, өлешчә-эзләнү	папкаларга тупланган материаллар, ауди-видеоматериаллар, фотографияләр	мультимедея проекторы	ижади бәйге
10	Татар балалар фольклоры. Татар халык авыз ижаты.	эшлекле уен, традицион дәресләр. лекция	сөйләм, фикер алышу, анализ, чагыштыру	күрсәтмәлелек, видеоматериаллар, халык ижаты тупланган җыентыклар (әкиятләр, бәетләр, ривятьләр, дастаннар h.б.)	компьютер, интерактив такта	тест
11	Йомгаклау дәресе	ижади бәйге	сөйләм, күрсәтмә - лелек, өлешчә-эзләнү	видеоматериал-лар	компьютер, интерактив такта	ижади эш

№ п/п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәлелек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес.	куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу	сөйләм, күрсәтмәлелек	тест һәм анкета бланклары	ноутбук, интерактив такта	тест
2	Татар милләтенең үзенчәлекләре	лекция, дискуссия	сөйләм, күрсәтмәлелек, өлешчә эзләнү	дәфтәрләр, газета – журнал мәкаләләре, папка материаллары	мультмедея проекторы, интерактив такта	аралашу
3	Балалар фольклоры	лекция, сәхнәләштерелгән уеннар, актерлык осталыгы күнегүләре	сөйләм, үрнәк буенча эшләү, видеороликлар карау, анализлау	“Сабантуй”, “Салават күпере”, “Аргамак” газета - журналары, видеопрезентацияләр	мультмедея проекторы, интерактив такта	мини - тест
4	Иҗади күнегүләр. Тәрҗемә эше белән шөгыльләнү	блиц – турнир, традицион дәресләр	сөйләм, фикер алышу, фронталь эш	әзер шаблоннар, трафаретлар	компьютер, интерактив такта	үзлектән эш
5	Каюм Насыйриның педагогик эшчәнлеге	лекция, семинар дәресләр	энциклопедик материаллар белән танышу, видеоматериаллар күрсәтү	газеталардан мәкаләләр, альбомнар, фоторәсемнәр , видеопрезентация	мультмедея проекторы, интерактив такта	карточкалар белән эш
6	Тукай һәм музыка	иҗади очрашу, экскурсия, әдәби - музыкаль салон	сөйләм, күрсәтмәлелек, өлешчә эзләнү	аудиоязмалар, видеочыгышлар, “Моңлы сазым” альбомы,	мультмедея проекторы, интерактив такта	иҗади бәйге

7	Чит илләрдә һәм чит өлкәләрдә яшәүче татар зыялылары һәм галимнәре	традицион дәресләр, дисскуссия, бәхәс	сөйләм, , фикер алышу, үрнәк буенча эшләү	презентация, видеоматериал, альбом, фотографияләр	компьютер, интерактив такта	үзлектән эш
8	Татар халык авыз иҗаты	эшлекле уен, традицион дәресләр, лекция	сөйләм, күрсәтмәлелек, фикер алышу, фронталь эш	газета – журналлардан мәкаләләр, рәсе әзер шаблоннар, трафаретлар	мультимедея проекторы, интерактив такта	бирем
9	Идел буенда яшәүче халыкларның теле һәм мәдәняты (башкортлар, чуашлар, марилар, удмуртлар)	диспут, традицион дәресләр, очрашулар	чагыштыру, фикер алышу, бәхәс	папкаларга тупланган материаллар, ауди-видеоматериаллар, фотографияләр	мультимедея проекторы	карточкалар белән эш
10	Халкыбызның җыр – музыка сәнгате	иҗади очрашулар, репетиция, концертлар	сөйләм, аудиоязмалар тыңлау, видеочыгышлар карау	күрсәтмәлелек, видеоматериаллар,	мультимедея проекторы	иҗади эш
11	Йомгаклау дәресе	иҗади бәйге	өлешчә эзләнү	сораулар тупланган тест бланклары	компьютер, интерактив такта	тест

3нче ел укыту

№ п/п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәлелек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес.	куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу	сөйләм, күрсәтмәлелек	тест һәм анкета бланклары	ноутбук, интерактив такта	тест

2	Тел – мәдәниятның коды	лекция, дискуссия	чагыштыру, фикер алышу, бәхәс , тыңлап - аңлау	дәфтәрләр, әзер шаблоннар, трафаретлар, “Тел – фикерләр чыганагы” папкасы материаллары	мультмедея проекторы, интерактив такта	аралашу
3	Борынгы төрки әдәби тел.алтын Урда чоры әдәбияты, Казан ханлыгы чорына караган этнолингвистик материаллар	лекция,блиц – турнир, традицион дәресләр	сөйләм, энциклопедик материаллар белән танышу, видеоматериалларга күзәтү	татар энциклопедиясе, газета - журнал мәкаләләре,видеопрезентация, дидактик биремнәр	мультмедея проекторы, интерактив такта	үзлектән эш
4	Шигырь төзелеше	диспут, бәйге, семинар дәресләр	өлешчә эзләнү, фронталь эш	“Татар теле – шагыйрЬләр теле”папкасы, шигырь җыентыклары, дәфтәрләр, әзер шаблоннар	компьютер, интерактив такта	зачет эше
5	Тылсымлы тел – сәхнә теле	лекция, сәхнәләштерелгән уеннар, актерлык кунакханәсе	сөйләм, тыңлап – аңлау, үрнәк буенча эшләү, анализ	газеталардан мәкаләләр, альбомнар, фоторәсемнәр , видеороликлар	мультмедея проекторы, интерактив такта	иҗади бәйге
6	Халык әйтсә – хак әйтә Татар халык авыз иҗаты	эшлекле уен, традицион дәресләр,	сөйләм, күрсәтмәлелек, өлешчә эзләнү	аудиоязмалар, видеочыгышлар, “Моңлы сазым” альбомы,әзер шаблоннар	мультмедея проекторы, интерактив такта	эшлекле уен
7	Түбән Кама талантлары	иҗади очрашулар,	сөйләм, чагыштыру,	презентация, видеоматериал	компьютер, интерактив	тест

		әдәби кунакханә	өлешчә эзләнү	лар, альбом, фотографияләр	такта	
8	Татар композиторлары	онлайн - очрашулар, экскурсия, музыкаль салон	сөйләм, тыңлап – аңлау	“Татартсан композиторлары ” папкасы, рәсем – фотолар	мультимедея проекторы, интерактив такта	бәйге
9	Йомгаклау дәресе	реферат яклау	сөйләм, үрнәк буенча эш, анализ	фәнни эшләр,презентацияләр	мультимедея проекторы	ижади эш

4нче ел укыту

№ п/п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәлелек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
№ п/п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәлелек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес.	куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу	сөйләм, күрсәтмәлелек	тест һәм анкета бланклары	ноутбук, интерактив такта	мини - тест
2	Сәнгать аша - тормышка	лекция, дискусси, семинар - дәресләр	сөйләм, өлешчә эзләнү	дәфтәрләр, газета – журнал мәкаләләре, папка материаллары	мультмедея проекторы, интерактив такта	аралашу

3	Шигърият баскычлары.Шәһәр ебездә яшәп ижат итүче шагыйрьләр	диспут, бәйге, очрашулар, әдәби кичәләр	сөйләм, үрнәк буенча эшләү,ауди о - видечыгышлар анализлау	шигырь җыентыклары, аудиоязмалар, видеочыгышлар	мультмедея проекторы, интерактив такта	бәйге
4	Яшәү кыйбласы. Әхлак һәм культура.	блиц – турнир, традицион дәресләр	сөйләм, бәхәс, төркемнәрдә эш	дидактик материаллар, әзер шаблоннар, трафаретлар	компьютер, интерактив такта	үзлектән эш
5	Публицистик әсәрләр дөньясы.	лекция, семинар дәресләр	сөйләм,тыңлап аңлау фикер алышу, өлешчә эзләнү	газеталардан мәкаләләр, альбомнар	мультмедея проекторы, интерактив такта	карточкалар белән эш
6	Татар киносы	онлайн - очрашулар, дискуссия	сөйләм,чагыштыру, анализ, күрсәтмәлелек	аудиоязмалар, видеофильмнар	мультмедея проекторы, интерактив такта	ижади бәйге
7	Серле йомгак	ярыш,экскурсия, практик күнегүләр	фикер алышу, үрнәк буенча эшләү, чагыштыру	музей экспонатлары, альбом, фотографияләр	компьютер, интерактив такта	мини - тест
8	Сүз һәм музыка берлеге.	репетиция, традицион дәресләр, әдәби - музыкаль салон	сөйләм, аудиоязмалар тыңлау, видеочыгышлар карау, фронталь эш	музыкаль әсәрләр, аудио – видеоязмалар, нота дәфтәрләре	мультимедея проекторы, интерактив такта	ижади эш
9	Йомгаклау дәресе	сәхнәдә чыгыш ясау	өлешчә эзләнү, күрсәтмәлелек	костюмнар, макетлар, декорация элементлары	мультимедея проекторы	Йомгаклау чыгышы